



פרשת כי תשא - פרה

תשפ"ג

גליון ק"ג

"וראית את אחוריי" - סוף דבר יתגלה כי הכל היה לטובתו

הנני מקבל דעתו, אבל, אנו ממכם רבי קדוש, לכל הפחות יגלה לך מה היא הסיבה אשר הינו מסרב ל"כ לכתובת המלצה, אמר הרבי, הנה אשא, באם היית מגיע עם מכתב המלצתי לעשיר מסויים, והלה היה נשאר באדישותו ולא היה מעניק לך כי אם פרוטות מעטות ואולי גם זאת לא היה נותן, מה היית עושה לו? **אמר החסיד, צוויי פנעטש** (שתי סטיות לחן) הייתי מעניק לו, וכי כך מזללים במכתבו של הרבי, אמר לו הרבי, דייקא לכן לא רציני לכתוב לך המלצה, כי עלִיך להבין ולהשכיל היטב היטב, בשמים יש 'רשימה', בה כתוב כמה כל אחד עתיד ליתן לצורך 'הכנסת כלה' פלונית, **ולפי הרשימה כל אחד פותח את ידו ומשיב**, ואותו העשיר שאינו נותן לא מרוע לבבו הוא עושה כן, אלא מחמת שאינו כתוב ברשימה אשר הוכנה בשמים ממעל, כי הכל תלוי ברשימה של מעלה, הוסיף לו הרבי, לו היית מאמין בדבריי אלה לא היית כועס ומתרעם על אף אחד שאינו נותן לך כי אין לך אפילו מקום לטענה' עליו, אמר החסיד, רבי, אני מקבל עלי את דברי הרבי.

אמר לו הרבי, אחר שקבלת את הדברים... א"כ, אכתוב לך כעת המלצה הגונה ורואיה, וכן עשה, החסיד יצא מלפני רבו שמח וטוב לב, במבטחו כי עם מכתב כזה קרובה ישועתו, די לו ללכת לגיד אחד והכל מכוסה, בד בבד חזר היטב על דברי הרבי, כי הכל תלוי ברשימה שלמעלה, מיהר ונסע לבית גיד גדול מגדולי חסידי הרבי - השומע לכל מוצא פי הרבי בשלמותו, וכבר היה בטוח כי משם ישוב לביתו מבלי להצטרך ללכת אפילו לעוד 'אדרעס' (כינוי לכתובת מחלקי הצדקה) ת"ח.

בהגיעו לבית העשיר, גולל לפניו את כל מצבו, ולאחמ"כ הוציא את מכתבו של הרבי, ולתדהמתו, העשיר קרא את המכתב בקריירות עצומה, לא קם ולא זרע רק לבסוף העניק לו כמה פרוטות שמחות כדי לצאת ידי חובתו ותו לא מיד... החסיד לא האמין למראה עיניו, וכי יתכן שגידו חסידו גדול כזה יתנהג כך, וכבר כמעט שחמתו בערה בו, אלא שאז נזכר מדברי רבו - **והחל משנן לעצמו, איש זה אינו כתוב ברשימה של מעלה... איש זה אינו כתוב ברשימה של מעלה...** מאידך, הנגיד ששמע פיו ממללות דיבורים כגון דא, החלו רביו ורגליו נוקשות אז בוז מרוב רעדה ופחד, מי יודע באיזו רשימה אינו מופיע, ושאל את החסיד מה פיק אומר... אמר לו החסיד, את, כלום, זה ענין פרטי שביני לבין הרבי, שלפי המדובר ביני לבין הרבי נראה שאיך מופיע באותה 'רשימה'... עתה כבר לא היה יכול הנגיד להישאר בשלוות הנפש, מי יודע מאיזו 'רשימה' מחקו הרבי, מרשימת החיים, או מרשימת העשירים... והפציר מאד באיש, גלה לי איזו רשימת הנך מנהל עם הרבי הקדוש, והוסיף לומר, אתן לך את כל הסכום הדרוש לך רק תגלה לי 'רשימה' זו מהי, אמר החסיד, אם תניח לי מתחילה כאן על השולחן את כל הסכום אגלה לך באיזו רשימה המדובר. עשה הנגיד כמצווה עליו, אז נענה החסיד את כל מעשהו עם הרבי, ואמר לו, עתה שכבר נתת את כל הסכום בוודאי הנך מופיע באותיות גדולות באותה רשימה של מעלה... (תורת המגיד מולאטשוב).

ולדין ייאר, פעמים שהאדם מהלך בעולמו של הקב"ה מלא טענות כרימון, זה לא עורר לי וזה רודף אותי וכו', ידע שכמו שיש רשימה בה מופיעים מי יעזרו לו כיו"ב ממש יש 'רשימה' בה מופיעים מי יפריעו לו ומי יזיק לו, אבל, הכל יקרה לפי הכותב ברשימה של מעלה, לא האדם מחליט אלא יושב בשמים הממלא את הרשימה בכיכול.

וכך אמרו דורשי רשומות 'מכה' ר"ת מ'סבב כל ה'סיבות, כמו כן 'מכה' ר"ת מ'לך כל ה'ארץ, לרמוז, כי בכל מכה ומכה הבאה על האדם, הן על ידי אחרים, והן על ידי עצמו כשנבדמה לו שהוא הגורם וה'אש' בדבר - שזכור יזכור מכה זו באה עליו אך ורק על ידי מ'לך כל ה'ארץ, שהוא מ'סבב כל ה'סיבות להביא עליו מה שהכריזו מלמעלה...



ויהי באחד המקומות, דרש ר' אלחנן לאחר קבלת שבת, בין דבריו נשא דברים חוצבי לבבות אש במעלת לומדי התורה והזכות הגדולה להיות מ'מתקין דאורייתא', ואף תיאר להם את מצוקת הבהורים הרעבים ללחם, והוסיף לפרט בפניהם את הסכומים הנצרכים, כי לשבוע אחד ההוצאות מגיעים לסך שמונים דולר (סכום נכבד באותם הימים). ויום אחד עולה 11 דולר ו-43 סנט, ופנה אל קהל השומעים בבקשה להיות מפרנסים הישיבה, ושיקחו על עצמם 'שבוע אחד' או 'יום אחד'. ואכן דברים היוצאים מן הלב, ובפרט מגברא רבא דכוחיה פלשו נתיבות ללבות המאזינים, והתורו בהם רושם אדיר.

אלא שמיד לאחר שסיים הגאון ר' אלחנן את דרשתו עלה רב בית הכנסת לדרוש, ומאחר שחם על ממוך קהל עדתו על כן פתח פיו שלא ב'חכמה' והחל לתאר את גודל הזכות בנתינת דולר אחד בודד, עד כמה ערך פי בשמים לכל פרטה שאדם נותן לצדקה, ואכן, לדאבונו לב הצליח לקרר את לבם, ודבריו נשארו פירות, וכל מי שחשב בתחילה לתרום סכומים הגונים - החתיך רב על סכום של דולרים בודדים, ולמחצה ולשליש ולרביעי... והמבנית נכשלה באופן נחרץ וברור... והרגיש אותו רב ש'קלקל' לבני אלחנן והוריד את מאמציו לריק וניגש לנסות לפייס את רבי אלחנן.

אמר לו ר' אלחנן, הנה כתבי בפרשתן (א"ה א"ה) 'יודבר ה' אל משה לאמור, ראה קראתי בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה וכו', לעשות בזהב ובכסף ובנחשת וכו', לעשות בכל מלאכה, עתה הבה נצטרף לעצמנו היאך שמשם רבינו יורד מן ההר ומחפש אחר בצלאל בן אורי, בכדי להודיעו את ציווי ה' כי הוא נבחר לבנות את המשכן וכל כליו, וניגש משה ליהודי הראשון שנקרה לפניו ושאלו 'הגידה נא מה שמך', אולי הינך בצלאל בן אורי, השיב לו הלה, לא כי, אלא שמי הוא ראובן בן יעקב, המשיך משה בדרכו ושאל את השני אולי מע'כ הינו בצלאל בן אורי, ענה כי שמו הוא שמועון בן יעקב... וכן על דעתו של משה רבינו לקצוץ עליהם ולכעוס מידו וכן עושים את המשכן... פשיטא בתנולת הפשטות שאין מקום לטענה או כעס או גערה, כי מן השמים נבחר בצלאל בן אורי דייקא ואילו אותם אנשים לא נבחרו, ואין שום טענה עליהם שהם ראובן ושמועון ולא בצלאל... וסיים רבי אלחנן, מן השמים נגזר על ציבור המתפללים כאן שלא יזכו להקים 'מושב' לתורה, ואין לי אלא להמשיך לחפש אחר אותם 'בצלאל בן אורי' שהם נבחרו לזכות להיות מוזיקי התורה, ומה יש לי לכעוס עליכם...

וללמדנו, כי אם פלוני אינו נענה לבקשתך להיטיב עמך - אין מקום לזעוף ולהתמרמר עליו מדוע הוא 'ערל לב', כי הכל בידי שמים, וכן נגזר בשמים ממעל שלא הוא יעזור לך, אלא הם שהועידו בו שמיא לך...

מעשה באחד מחסידי הרה"ק רבי מיכל מזלאתשוב ז"ע שזכנו אל רבו, ותניה לפניו על מצבו הקשה בפרנסה ובפירט לעת הזאת אשר הוא עומד לפני נישואי בנו החשוב, על כן בקשתו שטוהה לפני הרבי, שיכתוב עבורו מכתב המלצה, ועמו יפנה האיש אל נגיד עם ובוודאי יימלאו כסיו במצולצלין לרוב - סכומים הגונים כדי חיותו וכדי נישואי הבן בשעטומ"צ, שהרי הרבי צדיק יסוד עולם, ומי הוא אשר יראה המלצה ממנו ולא יפתח לבבו וכיסו, אמרו לו הרבי, 'לא אתן לך המלצה כתובתי', ויפצר האיש ברבו מאד מאד, אך הרבי בשל, לא אכתוב המלצה.

אחר זמן, פנה האיש אל הרבי, ואמר, נו, אם הרבי אינו רוצה

בפרשתן (לג כג), 'וראית את אחורי לפני לא יראו'. **כתב הגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א:** הנה פעמים הרבה עוברים על האדם מאורעות ומקרים שונים ומשונים עד שאינו מוצא מנוח לכף רגלו, מהלך הוא כשכור ולא מיין - מרוב בלבול וטרדות אינו יודע מה נעשה מימיו ומשמאלו, **מה יעשה האדם ויחיה - יתאר ויתחזק באמונה כי הכל נעשה משמים ויאמר לפניו חבי כמעט רגע ותמצאי כי הכל בחשבון, סוף דבר יתגלה שהכל היה ב'טעם עליון' לטובתך הגמורה.**

וכך ביאר הרה"ק ה'חתם סופר' ז"ע (ת"מ ד"ה וראית) בפסוק 'וראית את אחורי, וז"ל. 'הנה אנו רואים כמה דברים סיבות מסיבות שונות הנעשים בארץ אשר אנו מתמהים למה עשה הש"ת ככה, אבל לאחר רבות הזמן אנו רואים ומבינים למפרע הכל, באשר לכל, כל הסיבות תכלית כוונתם כי כולם הכנות כדי שיעשה דבר גדול כזה, וכאשר היה בנס פורים, בהריגת ושני ולקייחית אסתר, וכל הסיבות שסיבבו לזכר הזה, והכל היה הכנה להצלת ישראל, אבל קודם שנעשה פתגם המלך אין אנו מבינים [היינו שבעת הצהר אין בידי בשר ודם להבין מדוע מייסרו הקב"ה], רק מאמינים בלתי ספק לא דבר ריק הוא, אלא שמאתנו טעם הדבר כמוס ונעלם, זאת האמונה טובה גדולה היא לנו, כי מקבלים שכר על האמונה, וזה 'וראית את אחורי' - לאחר שנעשה תכלית הדבר, תראה ותבין למפרע מה שהיה ומה שנעשה (שהכל היה מסוד), אבל לפני לא יראו - קודם עשיית הדבר לא יראו ולא יבינו תכליתו, עכ"ל. אין לנו אלא להתחזק היטב באמונה שלימה, ולבסוף נראה ש"כל מאן דעביד רחמנא לטב עביד" (ברכות ט:).

מעשה היה באיש יהודי 'קשה יום' אשר הרבה צרות וייסורים עברו עליו והרגיש בנפשו שא"ך רע ומר ירדפוהו כל ימי חייו, ושפך ליבו בפני הגה"צ רבי משה קלידס זצ"ל גאב"ד טבריה, נענה לו רבי משה בלשון תימה, מדוע אתה מספר לי רק חצי סיפור? וכבר נודע פתגם העולם שרק לשוטה מראים חצי עבודה... התפלא האיש מאוד על דברי רבי משה, ואמר לו ימחול נא רבינו אך לא זכיתי לירד לעומק דעתו, ואיזה 'חצי שיעור' יש כאן... השיב לו רבי משה במתיקות ובמאור פנים, אכן, אינך אוהז רק בחצי מהמעשה, כי 'הסיפור' עדיין לא הסתיים... המתן מעט ותתארז בסבלנות וכבר תראה כיצד הכל היה בחשבון להביא לידי טובתך השלימה, ועוד תאמר בפה מלא 'אורך ה' כי אינפת בי'...

מוסיף ר' מייזק: הנה, פעמים הרבה שריו האדם במצוקה ברוח או בגשם, בפרנסה או בשידוכים, בענייני רפואה או בחת וכו', והוא תולה תקוות בפלוני שקשור עמו בקשרי ידידות זה שנים רבות, ולו 'קשרים' הרבה ב'חלונות הגבוהים', או שנתברך בעשירות או שאר מיני תקוות בני אדם, ובבואו להתנתן לפני רעהו או לפני ה'עסקן' הלה מבטל את הבקשה, או מראה לו כי אין בידו, בכוחו או ברצונו לעזור... והלה ה'נצרך' מתמלא כנגדו 'ענות כרימון' - מה שלא מוסיף הרבה לבריאות גופו ובוודאי לא לנפשו. **עצתו להעמיד עצמו על דרך ישרה, להיות 'לנלו' אך ורק בהקב"ה' המנהיג את העולם, ולא בידי 'בשר ודם', לא הם המחליטים עבורו, אלא הכל בידי שמים, כל סיוע ועזר ומעל לאדם, לב מלכים ושירים ביד ה', הכל תלוי בשם שמינו ממעל, ואין איש בעולם שיכול הן לסייע לו הן להפריע אם לא ציוה כן הקב"ה לטב או למוטב, והכל בחשבון ממעל.**

כידוע, והגה"ק מרן רבי אלחנן וסרמן ז"ע ה"ד עמד בראשות ישיבת 'אהל תורה' בברנאוויץ, וכשהתגברו החובות עד שלא היה בידי הנהלת הישיבה לספק לחם צר כפשוטו לתלמידים - לא היה לו מנוס אלא ליטול מקל הנדודים ולכתת רגליו מעבר לים 'לאמריקה' לעורר את אחינו בני ישראל על גודל הזכות והחובה להיות ממוזיקי התורה, בהגיעו שמה עשה כפי הנהוג, היה מהלך לבתי כנסיות בשב"ק, שם נשא מדברותיו והיו השומעים שנפתח לבם מתחייבים על סכומים נאים להחזקת הישיבה.



מעשה מחוק באמונה ובטהון

ויקחו לי תרומה - לא נותנים, לוקחים!!!

גליון ע"ב (פרשת נשא תשפ"ב) הופיע סיפור מחזק על הגניד ר' שמואל הוויגסברג שליט"א שתרים 'פרשה' בספר "מה למעשה" [500 עמ'] והוא חסך את זה בו ביום - כאשר



שולחן שבת הוא לא 'בית משפט'

ב'פרק שירה' מובאת שירת-הזאב, שהיא שירה תמוהה מאוד, ולקוחה מפרשת משפטים: 'על כל דבר פשע, על שור על חמור על שה על שלמה על כל אבידה אשר יאמר כי הוא זה, עד האלקים יבוא דבר שניה, אשר ירשעו אלקים ישלם שניים לרעהו.'

המפרשים מתקשים בביאור השירה הזו, ומה ראה הזאב על ככה לשיר דברים אלה? בבטאון היוצא בישיבת מיר הובא ציטוט מהספר 'נתיב בינה' (של הגאון רבי בונם שרייבר שליט"א) על פרק שירה, המבאר על פי מה שכתב הספורנו שזמן תקיפת הזאב הוא בדמדומי האור לפני בוקר, ובתחילת הלילה, שאז הטרף נמצא ברגע של היסח-הדעת, ובדיק או מתנפל עליו הזאב, וחוטף ובורח.

ולכן, מסביר הגר"ב שרייבר, מנשקנו של הזאב ביער, לשם הוא חוטף את הטרף ובורח. זו הסיבה שהזאב משורר על כל דבר 'פשע', הנאמר אצל השומרים, מפני שגם הם, השומרים, עיקר פשיעתם היא ביחס לכהן-שגאן עליו הופקדו, נטרף ע"י הזאבים, מפני רגע של היסח-הדעת, והזאבים ניצלו זאת לחטוף ולברוח.

ויש לדעת שזו היא גם תכונת הזאב הקיימת באדם, דהיינו, שגם כאשר אין בידו אפשרות לעשות את המצוה חתיקונה ובשלימותה, כדאי מאוד שינצל את כוח-החסיפה, וידע שכל מה שיעשה - הכל יהיה בבחינת רווח נקי.

וזה אומר, שאם אינך יכול ברגע זה לכוון בכל התפילה, תכוון מה שהינך מסוגל; אם אין בכוחך עתה להיכנס לעומק דף-הגמרא, תחטוף את מה שאתה כן יכול, וכל כיוצא-בזה. כמו שנאמר בגמרא (עירובין ד"ד) 'חטוף ואכול חטוף ואישתי', דעלמא דאזלינן מיניה כהילולא דמי', שהעולם הזה דומה לחופת חתן-וכלה החולפת במהירות, ויש לחיות תמיד במצב של חסיפה, כבנימין עצמו שנמשל לזאב, מפני שחטף את חלקו במקדש.

מעורר מרן הגר"י זילברשטיין דעוגמא מצויה לחטוף ואכול'. הדוגמא היא מ... סעודות השבת בבית היהודי! מצוי מאוד שראש המשפחה ש"ב בליל שבת מבית הכנסת ואת פניו מקפלת להקה של ילדים כוכים וצועקים, ואף אחד אינו יושב במקומו בשקט.

והנה, אם אבא זה אינו חכם דיי, ולא קולט את הסיטואציה אליה נקלע, הוא עוד מבקש שכאשר הוא משמיע דברי תורה על השלחן - שיהיה שקט מוחלט! ואם ילד פותח את פיו, מיד הוא גוער בו, וכל השלחן הופך להיות אש-להבה.

מעשה זה נזכיר גם את מה שהביא הגר"י (זילברשטיין) שליט"א על הפסוק (שמות, ד"ב) שנאמר אצל מגשרי רבינו: "ויאמר אליו ה' מה זה בידך? ויאמר מטה". ושואלים המפרשים, מדוע נאמר 'מטה', ולא מקל?

ומתמצים, שבאמרו 'מטה' התכוון משה רבינו לרמוז שמנהיג צריך 'להטות' את הנהגתו, פעם כך ופעם כך, על פי המתבקש, ולא לנקוט כל הזמן בהנהגה אחת. שכן יש מקרים שהקהל יכול לסבול הנהגה קשה, ויש מקרים שלא.

ומשמע הקב"ה כך, מינה אותו למנהיג העם היהודי. וכך צריך להיות גם בכל בית. אבא אינו יכול לאחוז במקל, ולהכות בו בכל עת שירצה. הוא צריך לאחוז בידו מטה, ולהטותו פעם לכאן ופעם לכאן. רק אז יעלה חפצו בידו לחנך את בניו ובנותיו בדרך הישר.

ללכת בדרכו של הזאב...

אבא הצועק וגוער בשלחן שבת, הופך את השלחן ל'בית משפט', ואחת העצות שאפשר ליעץ לאבא שכזה היא ללכת בדרכו של הזאב... דהיינו שאם הילדים אינם מסוגלים להתרכז ולשמעו את דברי התורה במשך זמן מרובה, הרי גם ערכן של דקות ספורות חשוב הוא לאין ערוך. לכן, היינו ממליצים לאבא שאם הוא רואה שהילדים אינם כשירים עתה לשבת בריכוז זמן רב, לא יאריך בדבריו, אלא יחטוף פה דקה, ושם עוד דקה, וכך יוכל להועיל לילדים בדבריו.

שולחן-שבת צריך להיות ספוג בעונג, שהילדים ימתו לו כבר ממוצאי שבת הקודם... נצטט כאן מדבריו של ראש ישיבת 'קול יעקב' הגאון רבי יהודה עדס שליט"א,

מספר הגר"י עדס: זכורני, שבהיותי אברך צעיר לימים, זכיתי לארח לסעודת שבת את אמי ע"ה (שהיתה 'אשת חבר') לארח שהתאלמנה כבר מאבי זצ"ל. אחרי הסעודה נכנסה איתי אמא לסלון ביחידות, ואמרה לי: 'יהודה בני, אגיד לך משפט אחד, שולחן שבת זה לא בית משפט! אתה מעיר לילד הזה וגוער בילד הזה. ואסור שזה יהיה ככה.'

שולחן שבת - אמרה לי אמא - צריך להיות כל-כך טבול וספוג בעונג, שהילדים ימתו לו כבר ממוצאי שבת הקודם... אני, שהייתי אז כאמור אברך צעיר, קיבלתי את המסר שיצא מליבה הטהור, וצייתי לו. מאז, זכיתי ברוך השם למשפחה גדולה וברוכת ילדים, ומצאתי עצה טובה כיצד לא להגיע למצב שבו אחוז מהתפילה בליל שבת ואמצא את הילדים 'סוערים'...

אבל הרב הוויגסברג רוח אחרת היתה עמו, "אתה זוכר שתרמתי לך 500 ע"ב??? כן בטח... התקשרו אלי היום מהמשרד של... ומחכה לי שם מעטפה עם... 500 ע"ב!!! מתנת הוקרה מ... עבור הוצאות הפסח!!! אמיתי לחלוטין!!! וזה האמת הגמורה, ש'אין אדם מעני מן הצדקה', (רמב"ם, טור, ש"ע) רק בשביל שיהיה נסיון נהיה מצב של דמיון כביכול האדם נחסר מן הצדקה... תשוח"ח לרב הוויגסברג, הן על התרומה, והן על שליחת המעשה, כל הרוצה לעשות כמעשיו - יבורך...

הוא זמן איכות שיזכר ויקבע לדורות

העצה היא כדלהלן: כשעה-שעתיים לפני הדלקת הנרות, במקום ללכת ל'כולל יום שיש', או לצאת לבית הכנסת מוקדם, אני מקבץ את כל הילדים ונותן להם ארוחת ערב בנחת, כשהם עדיין לא עייפים.

ולא רק זאת, אלא כשהם חוזרים מבית הכנסת, הנני מניח לפני כל ילד צלחת מְקוּסָה, ובה דבר-מה. אני אומר להם, בחיך מלא-סוד, שמחקה להם שם הפתעה נעימה, ואסור להם לפתוח את הצלחת עד לאחר הקידוש. בצורה כזו, אנחנו מרוויחים שלפחות עד הקידוש הם יהיו ילדים טובים...

כשההורים הולכים ליטול ידיהם, אחרי שהילדים נטלו - פותח כל ילד את הצלחת ורואה את המיני מתיקה והמתנות והכנו לו שם... וכך אנחנו קונים את ליבם. (א"ה: האמת היא שזה עצה של חז"ל לחלק בליל הסדר; קלית ואנוסים לילדים)...

לצאת עם הילדים בריקוד

מלבד זאת אני ממליץ לכל בעל-בית להכין סיפורים יפים על-מנת שיוכל לספר לילדים ולשפוט בהם את ליבם. בדרך זו הוא מובטח שסעודת השבת תעבור מתוך עונג גדול ושמחה של מצווה. הגר"י עדס מוסיף שאפשר גם לצאת עם הילדים בריקוד לכבוד השבת (בריקוד המותר בשבת), וכך להכניס בבית אווירה של שמחה וצהלה. באופן זה יש לנהוג גם למחרת ביום השבת ובסעודה שלישית. אני רוצה לראות אחר כך ילד אחד שלא יצפה כל השבוע לסעודת השבת...

וכאשר נוהגים להיפר, גורמים לקלוק עצום. באוזני שמעתי מבחור אחד - מציין ראש הישיבה - שאמר שהדבר הכי שנוא עליו הוא יום השבת. לאחר שתיאר בפניי איך נראית סעודת השבת בבית הוריו, עם צעקות וגערות לכל כיוון, הוא לא היה צריך להוסיף מילה...

ההשקה בענייני זה היא מעוותת. אנחנו נמצאים בלחץ כללי, המעוות את המבט שלנו על אירועי החיים ועל הזדמנויות הפז הנקרות בדרךנו ומאפשרות לנו לעלות מעלה מעלה.

ומדובר כמובן בלגלג חוזר: כי כאשר הילד לא מריגש טוב בבית, וגם יום של שמחה כמו השבת עובר עליו מתוך אווירה של 'בית משפט', הוא יבעט גם בהוראות הניתנות לו על ידי ההורים, וכך אנחנו מאבדים את השליטה עליו, עד שהוא עלול להתדרדר מדחי אל דחי.

ביום השבת משתנים הסדרים הרגילים

והנה, יש עוד סיבה שעלולה לגרום למניעת נחת בשבת, והיא קשורה בעיקר לאבי המשפחה. במשך כל השבוע יש לו סדר יום קבוע מחוץ לבית, ובבוא יום השבת משתנים כל הסדרים הרגילים אצלו, ומאיך נדרש ממנו לגלות יחס נכון לילדים ולפעוטות, בדברים קטנים אשר לא הורגל בהם, ובכלל זה לסבול רעש או מריבות הרגילים אצל הילדים. גם הלימוד עם הבנים דורש סבלנות רבה.

ועל אחת כמה וכמה כאשר זכה האב לישב באהלה של תורה, וכל ימות החול הוא אינו זו מד' אמות של הלכה. והנה דווקא ביום השבת נטרדת מנוחתו בתורה, המשולה למנוחה של גן עדן, על ידי הדברים הקטנוניים של הילדים המסוגלים להוציא את האדם מדעתו... ובפרט למי שלא הורגל לעקלו של העולם הזה, ויושב כל ימיו בנעימות עמל התורה.

ובאמת זו פליאה נשגבה, שהרי השבת ניתנה למנוחת הנפש ועונג רוחני, יותר מכל ימות החול, ולפעמים המצב הוא ממש בבחינת 'נהפוך הוא', ואדם מוצא יותר נחת ושולה בשאר ימי השבוע.

מנוחה אמיתית

התיקון לכל הדברים הללו, הוא לקבל את מצב הבית באהבה, ולדעת שזו חובתנו בעולמנו, ורק כך נוכל לגדל את הדור הבא.

ובאמת, שונה הוא יום השבת מימות החול, ואדם שהוא עובד-השם חייב לחפש את הקשר המיוחד עם בוראו ליום זה, ודוקא השמחה בחיי המשפחה הוא אחד המפתחות להשגת מנוחת הנפש של השבת.

נשתדל לקדש את שלחן השבת, לא נעלה עליו דברי חולין, לא נפסול אותו בעיתונים ובשאר חפצים שאין בהם מועיל. על שלחן השבת נעמים רק דברי אמונה שניתע בלבבות הילדים, נחזקם באמונה ובבטחון בבורא עולם, ולצד המאכלים הערבים שהכינה עבורנו עקרת הבית "נאכיל" אנחנו את בני הבית בדברי תורה מתוקים מדבש ונופת צופים.

ננצל כל דקה למנוחה אמיתית, שיש עמה יראת שמים, "מנוחה שאתה רוצה בה", נַפְּשָׁה לַגַּמְרִי מעמל החולין, נפשוט את הבגדים המלוכלכים ונְעִטְסָה עלינו צעיף מלוכה.

הקב"ה שופט כל הארץ אינו דורש מהאדם את אשר איננו מסוגל לעשות. אם נצליח להעלות ולרומם את האווירה בבית, ולו בבחינה הקלה שבקלות, ולו במשהו שבמשהו, כבר תהיה זו שבת אחרת לגמרי.

ואז תרנן נפשנו במזמור שיר ליום השבת, ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים.

(מתוך הספר 'שבת בשמחה', הובא בעלון 'דרשו')

עלון השבוע: לא נתרם

חלק נתרם לע"ג: משה בן הנום תרתי. וזוטת רחל זינת בת נויבר תרתי.

חבורת "מעין עולם הבא" [ג' רפים במסכת שבת]

צב - צד

ניתן להירשם לקבלת העלון במייל

a0548496676@gmail.com

בכל ענייני העלון ניתן לפנות ל- 0548496676

הרוש תרומות להדפסת העלון

ניתן לתרום בניגודים פלוס בקופת 'עלי באר'

הנבצחה שבועית - 60 ש"ח

מצווה רבה וחיובי הדינים להדפיס מהמייל ולהלק בבתי כנסת.